

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETAS**

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETAS**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PRIORITETŲ PAGAL 2023 M. EUROPOS KOMISIJOS DARBO PROGRAMĄ

Dokumentų Nr.: ES-2022-149

Tarpinstituciniai Nr.: KOM(2022)548 galutinis

2023 m. sausio 11 d. Nr. 100-P-1/105-P-3

Vilnius

1. Komitetų posėdyje dalyvavo:

Europos reikalų komiteto pirmininkė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, komiteto pirmininko pavaduotojai: Marius Matijošaitis, Aurelijus Veryga, Emanuelis Zingeris, komiteto nariai: Dalia Asanavičiūtė, Tomas Tomilinas.

Užsienio reikalų komiteto nariai: Marius Matijošaitis, Antanas Vinkus.

Europos reikalų komiteto biuro tarnautojai: vedėja Dainora Asevičienė, patarėjai Agnė Grigienė, Simona Jankauskaitė, Martynas Lukoševičius, Aistė Pikiotienė, padėjėjos Deimantė Meiliūtė, Eglė Petrošienė.

Kviestieji asmenys: Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento patarėjas Martynas Lukoševičius.

Dalyvavo (prisijungę el. ryšio priemonėmis):

Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojai: Vytautas Gapšys, Arminas Lydeka, komiteto nariai: Audroniaus Ažubalio pavaduotojas Edmundas Pupinis, Andrius Bagdonas, Mindaugas Lingė, Matas Maldeikis, Monika Ošmianskienė, Žygimantas Pavilionis, Algirdas Sysas, Giedrius Surplys.

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Žygimantas Pavilionis, komiteto pirmininko pavaduotojas Giedrius Surplys, komiteto nariai: Arminas Lydeka, Emanuelio Zingerio pavaduotojas Matas Maldeikis.

Užsienio reikalų komiteto biuro tarnautojai: vedėjas Evaldas Zelenka, patarėjos Eglė Maželė, Inga Milašiūtė, Laura Plyniuvienė, padėjėja Salvinija Jurėnaitė.

Kviestieji asmenys: Seimo kanceliarijos Socialinių reikalų ir darbo komiteto biuro vedėja Evelina Bulotaitė, Seimo kanceliarijos Kaimo reikalų komiteto biuro patarėja Donata Černiavskienė, Ekonomikos komiteto biuro patarėja Rasa Ona Duburaitė, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas Justas Džiugelis, Seimo kanceliarijos Audito komiteto biuro patarėja Eglė Jonevičienė, Seimo nario Emanuelio Zingerio patarėjas Simonas Klimanskis, finansų viceministras Mindaugas Liutvinskas, Seimo kanceliarijos Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėja Rasa Mačiulytė, Seimo kanceliarijos Aplinkos apsaugos komiteto biuro patarėja Rasa Liucija Matusevičiūtė, Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento COREPER II skyriaus atašė Mindaugas Nakvosas, užsienio reikalų viceministrė Jovita Neliupšienė, Seimo kanceliarijos Biudžeto ir finansų komiteto biuro patarėjas Mindaugas Pečiulis, Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento COREPER II skyriaus atašė Jurga Prakaitė, Seimo kanceliarijos Kultūros komiteto biuro patarėja Deimantė Pukytė, Seimo kanceliarijos Žmogaus teisių komiteto biuro patarėja Rūta Ragaliauskienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės vyresnioji patarėja Donata Šlekytė, Seimo kanceliarijos Sveikatos reikalų komiteto biuro patarėja Vesta Valainytė, Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento patarėjas Egidijus Vareikis, Vyriausybės kanceliarijos Tarptautinių santykių ir Europos Sąjungos grupės vadovas Kęstutis Vaškelevičius, Seimo kanceliarijos Ateities komiteto biuro patarėjas Giedrius Viliūnas, Vyriausybės kanceliarijos Tarptautinių santykių ir Europos Sąjungos grupės patarėja Giedrė Vinikienė, Seimo Pirmininko pavaduotojos Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės patarėja Augustina Zamuškevičiūtė, Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento COREPER II skyriaus vedėja Rasa Žemaitytė, Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas Artūras Žukauskas.

2. Komitetų nariai, atsakingi už dalyvavimą pozicijos rengimo ir derinimo procese (išvados rengėjai): Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Žygimantas Pavilionis.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymai dėl Europos Komisijos metinėje darbo programoje pateiktų pasiūlymų aktualumo Lietuvai: 2023 metų Lietuvai aktualiausių Europos Sąjungos klausimų sąvadas, kuriam pritarta 2022 m. gruodžio 7 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ES komisijos posėdyje (toliau - Aktualiausių ES klausimų sąvadas).

4. Kitų komitetų išvados ar papildoma informacija dėl pozicijos: pateiktos žemiau.

5. Seimo narių komitetams raštu pateikti pasiūlymai ir pastabos: negauta.

6. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pateikti pasiūlymai ir pastabos: negauta.

7. Socialinių ir ekonominių partnerių, kitų suinteresuotų asmenų nuomonės ir išvados: negauta.

8. Komitetų sprendimas (pagal Lietuvos Respublikos Seimo statuto 180⁴ str. 2 ir 3 d.):

Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komitetas ir Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komitetas,

išnagrinėję 2022 m. spalio 18 d. Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2023 m. Komisijos darbo programa. Tvirta ir vieninga Sąjunga“, Nr. COM(2021)548 galutinis (toliau – Komisijos darbo programa);

atsižvelgę į tai, kad Komisijos darbo programoje pateiktos iniciatyvos susiję su visais šešiais pagrindiniais Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen politinių gairių užmojais ir išplaukiantys iš jos 2022 m. pranešimo apie Sąjungos padėtį;

įvertinę tai, kad Komisijos darbo programoje pagrindinis dėmesys skiriamas iniciatyvoms, kurios kurtų ekologiškesnę, teisingesnę, labiau skaitmeninę, atsparesnę ir pasaulio mastu stipresnę Europą;

suprasdami, kad Europos Komisija pateikdama naujas iniciatyvas siekia reaguoti į dabartines krizes, darančias poveikį kasdieniam europiečių gyvenimui, kartu spartinant vykdomą žaliąją ir skaitmeninę transformaciją;

įvertinę tai, kad 2023 m. Komisijos darbo programa yra ypač plataus užmojo – Rusijos vykdomo karo prieš Ukrainą kontekste atliepanti visuomenės saugumo ir gynybos garantijų poreikį, orientuota į piliečius, siekiant spręsti karo nulemtų didelių energijos kainų problemą, kad visai ES tenkanti našta sumažėtų, o ES žalioji pertvarka paspartėtų;

pritardami tam, kad šiuo metu ypatingai svarbu ES ir visame pasaulyje ginti ir puoselėti demokratiją ir teisinės valstybės vertybes;

palankiai vertindami iniciatyvas, skirtas demokratijos apsaugai, įskaitant iniciatyvą dėl ES demokratinės erdvės apsaugos nuo išorės interesų, ES pastangų saugumo ir gynybos srityje stiprinimui: naujai ES jūrų saugumo strategijai, taip pat - sankcijų priemonių rinkinio atnaujinimui, įtraukiant į jį korupciją, Europos žaliojo kurso kontekste siūlomai visapusiškai ES elektros energijos rinkos reformai, apimančiai elektros energijos ir dujų kainų atsiejimą, ekonomikos valdymo peržiūrą, paskatintai Europos ateities konferencijos rezultatų, 2021 – 2027 m. biudžeto vidurio peržiūrą, siekiant stiprinti Sąjungos biudžetą dėl bendro atsako į naujai iškilusius iššūkius, Europos įgūdžių metus žyminčiai iniciatyvai dėl ne ES piliečių kvalifikacijos pripažinimo, siekiui kurti atsparią ir saugią kelionių be sienų Šengeno erdvę - teisės aktams dėl ES kelionės dokumentų skaitmeninimo ir palankesnių sąlygų keliauti sudarymo, toliau vystomai Europos sveikatos sąjungai - visapusiškam požiūriui į psichikos sveikatą, naujai rekomendacijai dėl vėžio formų, nuo kurių apsaugo skiepai, taip pat - pasiūlymui dėl Europos neįgaliojo kortelės.

sveikindami Europos Komisijos ryžtą toliau siekti įgyvendinti savo prioritetus, nustatytus mandato pradžioje ir kartu stiprinti Europą, bendradarbiauti su Ukraina, Moldova ir Sakartvelu, taip pat Vakarų Balkanų šalimis, pirmiausia – su šalimis kandidatėmis, atsižvelgiant į būsimą jų stojimą į Sąjungą.

atsižvelgę į Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą Aktualiausių ES klausimų sąvadą;

remdamiesi Lietuvos Respublikos Seimo specializuotų komitetų¹, pateikusių išvadas dėl 2023 m. Komisijos darbo programos, sprendimais dėl pateiktų pasiūlymų aktualumo Lietuvai;

vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucinio akto dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje nuostatomis ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 180⁴ straipsnio 2 ir 3 dalimis,

nusprendžia pritarti šiems Lietuvos Respublikos Seimo prioritetams pagal 2023 m. Europos Komisijos darbo programą:

¹ **Seimo Audito komitetas** 2022 m. gruodžio 14 d. išvadoje „Dėl Europos Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2023 m. Komisijos darbo programa. Tvirta ir vieninga Sąjunga“ (toliau – 2023 m. Europos Komisijos darbo programa)“ nutarė, kad įvertinus 2023 m. Europos Komisijos darbo programoje išskirtas iniciatyvas ir pasiūlymus, pateiktus 2023 m. Lietuvai aktualiausių ES darbotvarkės klausimų sąvade, kuriam 2022 m. gruodžio 7 d. pasitarime Vyriausybė pritarė be pastabų, taip pat atsižvelgiant į Seimo Audito komiteto veiklos kryptis, priimtas sprendimas pagal komiteto kompetenciją neišskirti atskirų Europos Komisijos iniciatyvų ir pasiūlymų, tačiau ES teisės aktus ir dokumentus iš 2023 m. Europos Komisijos darbo programos Seimui priskyrus labai aktualių ir aktualių ES teisės aktų kategorijoms, svarstyti pagal poreikį, atsižvelgiant į Audito komiteto veiklos kryptis, įtvirtintas Seimo statuto 59¹ straipsnyje.

Lietuvos Respublikos Seimo prioritetai pagal 2023 m. Europos Komisijos darbo programą

Eil. Nr.		Europos Komisijos darbo programos iniciatyvos Nr.	Iniciatyvos pavadinimas	Teisėkūrinio (T)/neteisėkūrinio (N) pobūdžio dokumentas	Iniciatyvos turinys	Aktualumas Lietuvai, siūlomas		Aktualumo Lietuvai pagrindimas	Seimo nariai, atsakingi už dalyvavimą pozicijos rengimo ir derinimo procese	Seimo komiteto sprendimas dėl tikslingumo svarstyti pasiūlymo ar kito pagal teisėkūros procedūrą priimamo akto atitiktį subsidiarumo principui	Bendra ERK/URK išvada
	Vyriausybės					Seimo komiteto					
Europos žaliasis kursas											
1.		1.	Elektros energijos rinka	T	ES elektros energijos vidaus rinkos taisyklių persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, SESV 194 straipsnis, 2023 m. I ketv.)	Labai aktuali	Labai aktuali (EKK)	Palankiai vertiname ES vidaus elektros rinkos taisyklių peržiūrą. Lietuvos nuomone, dabartinis ES elektros energijos rinkos modelis užtikrina veiksmingą ir gerai integruotą rinką, visgi tobulintinos šio modelio sritys galėtų prisidėti prie geresnio ES bendros elektros energijos rinkos veikimo, didesnio atsparumo kainų svyravimams ir mažesnės priklausomybės nuo Rusijos energijos išteklių importo.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK)	Labai aktuali

								ES elektros energijos rinkos reforma turėtų būti apgalvotai suplanuota ir įgyvendinama remiantis išsamiu poveikio vertinimu. Reikalingi sprendimai, kaip apsaugoti elektros kainas nuo šiuo metu gamtinių dujų rinkoje stebimų kainų kraštutinumų. Pirmenybę reikėtų teikti priemonėms, didinančioms finansų rinkos likvidumą. Lietuva siūlo pakeisti Europos išteklių adekvatumo vertinimo metodiką, atsižvelgiant į šalies priklausomybę nuo importo, taip pat į energijos šaltinių ir maršrutų patikimumą. Gera išvystyta elektros gamyba iš atsinaujinančių šaltinių yra energetinio saugumo ir nepriklausomybės garantija, todėl naujai sukurta elektros energijos rinka turėtų suteikti dar daugiau paskatų atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai. Sistemos lankstumui užtikrinti ES elektros rinkos modelis skatina aktyvų vartotojų dalyvavimą rinkoje gaminant, saugant, parduodant pasigamintą elektrą ir kt. – tai reikalauja didelio visuomenės švietimo tam, kad vartotojai įsisavintų šias naujas galimybes ir jomis naudotųsi. Todėl turėtų būti skiriamas dėmesys vartotojų švietimui, siekiant didesnio vartotojų įsitraukimo ir energetinio sąmoningumo.			
2.		2.	Vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių	T/N	ES vandenilio bankas (teisėkūros procedūra priimamas aktas arba ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK) Aktuali (AAK) Aktuali (ERK)	Pritariame ES Vandenilio banko įkūrimui bei sveikiname EK ambicijas ir numatytas papildomas investicijas siekiant padidinti vandenilio dujų vaidmenį ateities ES ekonomikoje. Lietuva baigia rengti vandenilio sektoriaus plėtros gaires ir jų įgyvendinimo veiksmų planą. Vandenilis turėtų pakeisti gamtines dujas trąšų, naftos perdirbimo ir transporto sektoriuose, taip pat, gaminant „žaliąjį“ vandenilį, būtų užtikrintas elektros tinklo balansavimas gaminant vėjo ir saulės energiją.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK) A. Gedvilienė L. Girskienė (AAK) A. Vyšniauskas A. Nekrošius (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK)	Aktuali

							Tvari ir konkurencinga vandenilio ekonomika atitinka Lietuvos Respublikos prioritetus ir siekiamus tikslus. Skatinant atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtrą būtų galima maksimaliai sumažinti priklausomybę ne tik nuo rusiškų energijos išteklių, bet ir apskritai nuo iškastinio kuro. Labai svarbu, kad būtų didinami atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai, tuo pačiu užtikrinant šių energijos išteklių paklausą rinkoje ir skatinant investicijas į jų gamybą.		Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	
3.		3. Atliekų kiekio mažinimas	T	ES atliekų pagrindų direktyvos maisto atliekų ir tekstilės aspektų peržiūra (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (AAK) Aktuali (ERK)	Palaikome ES atliekų pagrindų direktyvos peržiūrą, kurioje dėmesys bus skiriamas maisto ir tekstilės atliekų srutams. EK iniciatyva pasiūlyti suderintas ES taisykles dėl didesnės gamintojo atsakomybės už tekstilės gaminius, o vėliau ir pakartotinio naudojimo bei perdirbimo užduotis, veiksmingai prisidės prie rūšiuojamojo surinkimo ir paskesnio atliekų tvarkymo pagal atliekų hierarchiją, taip pat paskatins gamintojus gaminius projektuoti laikantis žiedžiškumo principų. Akcentuotina, kad daug energijos reikalaujančios pramonės šakos susiduria su didele anglies dioksido nutekėjimo rizika. Siekiant išlaikyti įmonių, veikiančių šiose pramonės šakose, konkurencingumą, svarbu užtikrinti tinkamas finansavimo galimybes.	A. Gedvilienė L. Girskienė (AAK) A. Vyšniauskas J. Jarutis (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	Aktuali
4.		4. Nauji genomikos metodai	T	Teisės aktai dėl augalų, išvedamų taikant tam tikrus naujus genomikos metodus (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (AAK) Aktuali (KRR)	Lietuva palaiko teisės akto peržiūrą dėl tikslinės mutagenozės ir cisgenozės būdu gautų augalų ir jų produktų reguliavimo įvertinant mokslo ir technologijų raidą bei pažangą, taip pat užtikrinant aukštus skaidrumo standartus, formuojant nuoseklų bendrą ES valstybių narių požiūrį į naujas technologijas šioje srityje, efektyvų rizikos valdymo mechanizmą ir užtikrinant konkurencingumą mokslo pažangos kontekste. Inovatyvūs augalai ir jų produktai gali prisidėti prie augalų apsaugos produktų naudojimo mažinimo, maisto saugumo didinimo ir tvaresnio žemės ūkio. Vilniaus universiteto prof. Virginijus Šikšnys	A. Gedvilienė L. Girskienė (AAK) V. Jukna (KRR)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (KRR)	Aktuali

								sėkmingai kuria genų redagavimo CRISPR-Cas9 technologiją, kuri galėtų padėti sukurti augalų rūšis atsparias kenkėjams ir nepalankioms klimato sąlygoms.			
5.		5.	Gyvūnų gerovė	T	Gyvūnų gerovė – ES teisės aktų persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. III ketv.)	Aktuali	Aktuali (AAK) Aktuali (KRK)	Palankiai vertiname daugelį iniciatyvų dėl gyvūnų gerovės, plečiant jų taikymo sritį. Būtina siekti, kad naujieji pasiūlymai nekurtų papildomos administracinės bei finansinės naštos gyvūnų augintojams.	A. Gedvilienė L. Jonauskas (AAK) V. Jukna (KRK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (KRK)	Aktuali
6.		6.	Tvarios maisto sistemos	T	Tvarių maisto sistemų teisės aktų sistema (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (AAK) Aktuali (KRK)	Palaikome siekį ES lygmeniu sukurti horizontalią reguliavimo priemonę, kuri padėtų siekti tvarumo visoje maisto gamybos ir vertės grandinėje, aiškiau apibrėžiant tvarumo principus ir siektinus tikslus; bendrus minimalius standartus, taikomus ES gaminamiems ir į ES rinką tiekiamiems maisto produktams ir su jais susijusioms veikloms; maisto sistemos dalyvių atsakomybę; horizontalius su reguliuojamais maisto produktais susijusius tvarumo analizės elementus; ES tarptautinius įsipareigojimus (visų pirma PPO) atitinkančius tvarumo reikalavimus maisto produktų importui; perėjimą prie tvarių maisto sistemų palengvinančius mechanizmus; informacijos apie maisto produktų tvarumą teikimą (tvarumo ženklavimas); valdymo/koordinavimo mechanizmus ir stebėsenos sistemą. Sutinkame, kad turi būti palaipsniui mažinamas visos maisto sistemos poveikis aplinkai ir klimatui, kartu didinant jos atsparumą ir užtikrinant ilgalaikį aprūpinimą maistu, aukštus žmonių, augalų ir gyvūnų sveikatos bei gyvūnų gerovės standartus, taip pat didinant pirminių gamintojų pajamas ir	A. Gedvilienė L. Jonauskas (AAK) V. Jukna (KRK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (KRK)	Aktuali

								išsaugant ES konkurencingumą.			
7.		7.	Gera dirvožemio būklė	T	ES dirvožemio apsaugos, tvaraus valdymo ir atkūrimo iniciatyva (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (AAK) Aktuali (KRK)	Pritariame šio teisės akto svarbai. Naujasis pasiūlymas turėtų prisidėti prie klimato kaitos ir biologinės įvairovės tikslų pasiekimo ir su mišku susijusios bioekonomikos skatinimo. Ypač svarbu, kad būsimasis teisės aktas apimtų pagrindinius dirvožemio apsaugos aspektus ir numatytų siekius, kad dirvožemiui būtų taikoma tokio pat lygmens apsauga, kaip vandens telkiniams, jūrų aplinkai ir orui.	A. Gedvilienė L. Jonauskas (AAK) V. Pranckietis (KRK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (KRK)	Aktuali
8.		8.	Krovininio transporto žalinimo dokumentų rinkinys	T	a) Tarptautinis krovinijų ir keleivių vežimas – geležinkelių transporto dalies didinimas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 91 straipsnis, 2023 m. II ketv.); b) Svorio ir matmenų direktyvos persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 91 straipsnis, 2023 m. II ketv.); c) Kombinuoto krovinijų vežimo direktyvos persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 91 ir 100 (2) straipsniai, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK)	a) Lietuva palaiko iniciatyvas, skatinančias didinti geležinkelių transporto dalį. Gerai veikiantis geležinkelių sektorius visapusiškai prisidėtų prie transporto „žalinimo“. Iniciatyva bus siekiama paskatinti tarpvalstybinį geležinkelių transportą, daugiausiai optimizuojant geležinkelių infrastruktūros naudojimą. Taip pat sudaryti sąlygas, būtinas gerinti geležinkelių infrastruktūros pajėgumus ir eismo valdymą, apimančią visų rūšių geležinkelių eismą. b) Šia iniciatyva bus siekiama įvertinti, ar dabartinės sunkiųjų transporto priemonių svorio ir matmenų taisyklės yra tinkamos ir veiksmingos. Tikėtina, kad bus siūloma didinti didžiausią leistiną sunkiasvorių transporto priemonių svorį iki 44 t. Lietuva atsargiai vertintų tokį pasiūlymą, kadangi transporto priemonių svorių padidinimas sukeltų žalą Lietuvos kelių infrastruktūrai. c) Lietuva remia būsimą iniciatyvą, kuri leistų padidinti geležinkelių, trumpųjų nuotolių laivybos ir vidaus vandens kelių dalį bendrame krovinijų vežime. Bus siekiama padidinti esamą paramą, skatinant transporto organizatorius naudoti intermodalinį arba daugiarūšį transportą.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK)	Aktuali

9.		9.	Darnusis transportas	T/N	Įmonių transporto parko žalinimo iniciatyva (teisėkūros procedūra priimamas aktas arba ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (EEK)	Lietuva palankiai vertina būsimą iniciatyvą, kuri leistų nustatyti bendrus principus, kuriais apskaičiuojamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų (GHG) emisijos krovinių ir keleivių gabenimo sektoriuose.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (EKK)	Aktuali
----	--	----	-----------------------------	-----	---	---------	---------------	---	--	--	----------------

Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa

10.		10.	Svarbiausiosios žaliavos	T/N	Europos svarbiausiųjų žaliavų aktas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 114 str., 2023 m. I ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (EKK)	Lietuvai ypač svarbios strateginės žaliavos, susijusios su inovatyviomis industrijomis: elektronikos, telekomunikacijų, atsinaujinančios energetikos, biotechnologijų ir kt. Dėl Lietuvos geologinės padėties pirminių kritinių žaliavų paklausa ir toliau bus patenkinama importu, todėl kritinių žaliavų tiekimo saugumas ir patikimos strateginės partnerystės yra ypač svarbios. Nors Lietuvoje pramonės įmonės naudoja nedidelius kiekius kritinių žaliavų jų pirminių pavidalu, tačiau komplektuojančiose dalyse ir pusfabrikačiuose, kurie naudojami Lietuvos pramonės įmonėse kuriant galutinį produktą, kritinės žaliavos yra plačiai naudojamos. Taigi, didžiausias dėmesys turi būti skirtas tiekimo grandinių valdymui. Lietuva taip pat remia perėjimą prie žiedinės ekonomikos, siekia sukurti efektyviai veikiančią antrinių žaliavų rinką ir sąlygas tvariai pramonės transformacijai. Vis dėlto, svarbu pabrėžti, kad žiedinė ekonomika labiau užtikrina beatliekinę gamybą ir antrinių žaliavų perdirbimą, tačiau Lietuvos pramonė ir vartojimas nesugeneruoja tiek atliekų, iš kurių	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (EKK)	Labai aktuali
-----	--	-----	---------------------------------	-----	--	---------------	---------------------	--	--	--	----------------------

								būtų galima išgauti reikšmingesnius kritinių žaliavų kiekius.			
11.		12.	Virtualūs pasauliai	N	Iniciatyva dėl virtualių pasaulių, pavyzdžiui, metavisatos (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK) Aktuali (ATK)	Papildytos realybės (metavisatų) naudojimas neišvengiamas, todėl siekiant sudaryti konkurencingas, ekonomiškai palankias ir vartotojui saugias sąlygas, reikalingos papildytos realybės veikimo gairės.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK) R. Lopata L. Savickas (ATK)	Ne (EKK) Ne (ATK)	Aktuali
12.		14.	Visuomenės sveikata	T	Asbesto pastatuose tikrinimas ir registravimas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv., atitinka SESV 225 straipsnio rezoliuciją „Darbuotojų apsauga nuo asbesto“).	Aktuali	Aktuali (AAK)	Pritariame siekti sukurti vieningą sistemą, leidžiančią stebėti asbesto kiekį pastatuose. Nors asbestas statybose uždraustas nuo 2005 m., tačiau jo lieka senuose pastatuose – tai lemia 78 proc. vėžinių susirgimų, susijusių su darbu. EK sieks, kad būtų sukurtos nacionalinės asbesto naikinimo strategijos ir skaitmenizuota informacija apie pastatus.	A. Gedvilienė L. Jonauskas (AAK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (AAK)	Aktuali
13.		15.	Vidaus rinka	N	Bendrajai rinkai – 30 metų (The Single Market at 30) (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. I ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (EKK) Labai aktuali (ERK)	Būtina naikinti seniai egzistuojančius ES bendros rinkos barjerus bei mažinti reguliavimo fragmentaciją visoje ES. Turime mažinti sudėtingas administracines procedūras, reikalavimus, lengvinti prieigą prie svarbios informacijos. Paslaugų sektorius yra vienas svarbiausių ES vidaus rinkos sektorių, sudarantis apie 11 proc. ES BVP, tačiau kartu tai yra vienas labiausiai fragmentuotų sektorių. Todėl ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas kliūčių šalinimui paslaugų sektoriuje. Lietuvai svarbu, kad tai nebūtų dar vienas grynai politinis dokumentas, o būtų įvardinti konkretūs barjerai laisvam prekių ir paslaugų judėjimui ir reikiami veiksmai. Teigiamai vertiname tai, kad bendrajai rinktai skiriamas politinis dėmesys.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK) A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (ERK)	Ne (EKK) Ne (ERK)	Labai aktuali

14.		16.	Spektro valdymas skaitmeniniu dešimtmečiu	T/N	Nauja radijo spektro politikos programa (RSPP 2.0) (teisėkūros procedūra priimamas aktas arba ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, SESV 114 straipsnis, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK)	Su radijo spektru susijęs ES reglamentavimas turi tiesioginę įtaką mobiliojo ryšio tinklų (5G, 6G) plėtrai valstybės narėse. Lietuvai besiribojančiai su trečiosiomis valstybėmis kyla iššūkių susiderinti radijo spektro naudojimą tarptautiniu mastu. Todėl ES reglamentavimas ir strateginės kryptys tampa itin aktualios ir vertintinos dėl atitikimo nacionaliniams interesams.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (EKK)	Aktuali
15.		17.	Bendrovių teisės skaitmeninimas	T	Direktyva, kuria siekiama toliau plėsti ir tobulinti skaitmeninių priemonių ir procesų naudojimą bendrovių teisės srityje (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 50 str. 1 d. ir 50 str. 2 d., 2023 m. I ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK)	Lietuva šioje srityje yra padariusi didelę pažangą, todėl palankiai vertiname siekį didinti ES įmonių skaidrumą, suteikiant daugiau informacijos tarpvalstybiniu mastu bei toliau modernizuoti ES įmonių teisės taisykles, kad jos atitiktų skaitmeninį amžių.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK)	Aktuali
16.		18.	Judumo dokumentų rinkinys	T/N	a) Bendra Europos judumo duomenų erdvė (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.); b) ES „Hyperloop“ reguliavimo sistema (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 91 straipsnis, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (EKK)	a) Lietuva planuoja sukurti darnaus judumo duomenų platformą, kurioje būtų galima stebėti ir analizuoti darnaus judumo duomenis, formuojant Lietuvos ateities politiką. Bendros Europos judumo duomenų erdvės sukūrimas leistų Lietuvai vertinti, analizuoti ir lyginti darnaus judumo duomenimis su kitomis Europos Sąjungos šalimis, taip būtų galima nustatyti esamų ir planuojamų priemonių susisiekimo sektoriuje veiksmingumą ir efektyvumą bei tokias praktikas pagal poreikį pritaikyti Lietuvoje. b) Lietuva teigiamai vertina planuojamą iniciatyvą, kuri prisidėtų prie netaršaus transporto dalies didinimo ir itin greito susisiekimo.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (EKK)	Aktuali

17.		19.	Kova su piratavimu	T	Rekomendacija dėl tiesiogiai transliuojamo turinio piratavimo (teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (KK)	Rekomendacija dėl tiesioginės transliacijos turinio piratavimo yra aktuali, kadangi piratavimas yra neteisėtas veiksmas, darantis žalą autorių ir gretutinių teisių turėtojų interesams. Tačiau akcentuotina, kad šiai dienai nėra duomenų apie sporto renginių transliacijų piratavimo mastą Lietuvoje ir daromą žalą, todėl planuojama atlikti situacijos Lietuvoje analizę.	K. Bartoševičius (KK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (KK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (KK)	Aktuali
Ekonomika, tarnaujanti žmonėms											
18.		20.	Daugiametė finansinė programa	T/N	Daugiametės finansinės programos veikimo peržiūra, kuri gali apimti persvarstymą (ne teisėkūros ir (arba) teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (BFK) Labai aktuali (VVSK) Labai aktuali (ERK)	DFP peržiūra suteiks progą įvertinti dabartinį ES biudžetą, atsižvelgiant į naujai iškilusius iššūkius. Peržiūros metu bus siekiama užtikrinti didesnę paramą Rusijos agresiją patiriančiai Ukrainai bei karo pasekmėms valstybėse narėse švelninti. Peržiūros metu Lietuva taip pat sieks užsitikrinti didesnę finansavimą kariniam mobilumui, Ukrainos pabėgėlių poreikių finansavimui, energetikos projektams.	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK) D. Griškevičius (VVSK) M. Maldeikis V. Gapšys (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (VVSK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	Labai aktuali
19.		21.	Ekonomikos valdymas	T/N	Ekonomikos valdymo peržiūra (teisėkūros arba ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. I ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (BFK)	Valstybių narių fiskalinės politikos priemonių koordinavimo ir priežiūros sistemos tobulinimu yra siekiama pagerinti galiojančių taisyklių veiksmingumą, skaidrumą, atsakomybę ir vykdymą. Priklausomai nuo ES ekonominės valdysenos sistemos peržiūros	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Labai aktuali

								rezultato, gali keistis ir Lietuvos fiskalinė sistema (įskaitant fiskalinės drausmės taisykles, biudžeto sudarymo principus, kitą su vidutinio laikotarpio biudžeto planavimo sistema susijusią institucinę sąrangą).		Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (BFK)	
20.		22.	Nuosavi ištekliai	T	Antrasis naujų nuosavų išteklių rinkinys (teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (BFK)	API direktyvos peržiūra padės užtikrinti veiksmingą API duomenų tvarkymą bei suderinamumą su kitais ES instrumentais - naujomis pažangiomis ES sienų valdymo priemonėmis, palengvinti ir padidinti patikrinimų kertant sieną veiksmingumą, nedarant neigiamo poveikio laukimo eilėse laikui sienos perėjimo punktuose. Kalbant apie teisėsaugos tikslus, naujos taisyklės padėtų suderinti ir palengvinti prieigą prie API duomenų bei jų naudojimą teisėsaugos tikslais ir kartu užtikrinti tinkamas tokių duomenų apsaugos priemones.	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Labai aktuali
21.		23.	Įmonių apmokestinimas	T	Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema (BEFIT) (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (BFK)	BEFIT iniciatyva galėtų turėti įtakos nacionalinėms pelno mokesčio bazės apskaičiavimo taisyklėms, tačiau konkretus šių iniciatyvą įgyvendinantis teisinis pasiūlymas dar nėra paskelbtas, dėl ko negalima įvertinti jo poveikio ekonominei ir fiskalinei politikai (per kaštų ir naudos analizę).	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Aktuali
22.		24.	Prieiga prie duomenų finansinių paslaugų srityje	T	a) Atvirųjų finansų sistema (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketvirtis). b) ES mokėjimo paslaugų taisyklių persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (BFK)	Finansinių technologijų sektoriaus kokybinė ir kiekybinė plėtra yra vienas iš nacionalinių prioritetų, numatytų XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje. Keliamas tikslas – užtikrinti, kad Lietuva būtų visuotinai atpažįstama kaip Europos aukštos pridėtinės vertės Fintech centras. Siekiant šio tikslo yra svarbu užtikrinti palankią aplinką Fintech įmonių kokybinei plėtrai Lietuvoje, įskaitant jų teikiamų paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimą. Atvirųjų finansų iniciatyva yra itin laukiama sektoriaus atstovų, kadangi bus nubrėžtos taisyklės, leidžiančios	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Aktuali

								paprasciau ir greičiau gauti aktualius duomenis. Taip pat tai leis automatizuoti duomenų gavimą – tai savo ruožtu lems efektyvesnį sprendimų vartotojų atžvilgiu priėmimą. Priėmus Antrąją mokėjimo paslaugų direktyvą mokėjimų rinka toliau vystėsi, atsirado nauji rinkos žaidėjai, nauji mokėjimo sprendimai, paslaugos ir technologijos, o mokėjimo paslaugų vartotojų mokėjimo poreikiai pasikeitė dėl vykstančios mokėjimų skaitmenizacijos. Šie pokyčiai kelia naujus iššūkius ir naujus pavojus, į kuriuos reikia atsižvelgti. Antrosios mokėjimų direktyvos peržiūra leis sustiprinti vartotojų teisių apsaugą, kuri atlieptų besikeičiančias inovacijas mokėjimų rinkoje, taip pat skatins tolimesnę mokėjimų rinkos plėtrą.			
23.		25.	Euro vaidmens stiprinimas	T	a) Skaitmeninis euras (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. II ketv.). b) Euro banknotų ir monetų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, taikymo srities ir poveikio (teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (BFK)	Palaikome ECB pradėtą skaitmeninio euro sukūrimo projektą ir Komisijos išreikštą tikslą jau 2023 m. inicijuoti teisės akto pasiūlymą dėl skaitmeninio euro. Tikimasi, jog skaitmeninio euro sukūrimas bei jo išleidimas sustiprins ES mokėjimų rinką, suteikiant monetarinį stabilumą mokėjimo sistemai, gerinant finansinę įtrauktį bei didinant euro valiutos vaidmenį tarptautinėse finansų rinkose. ES įsitraukimas į diskusijas dėl skaitmeninių centrinio bankų valiutų (CBDC) standartų globaliu bei regioniniais lygmenimis sustiprintų ES globalią lyderystę bei įtaką tarpvalstybinėms mokėjimo sistemoms, duomenų apsaugos bei pinigų plovimo prevencijos standartų srityse.	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Aktuali
24.		26.	Mažmeninio investavimo dokumentų rinkinys	T	Mažmeninio investavimo sistemos gerinimas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant	Aktuali	Aktuali (BFK)	Mažmeninių investuotojų dalyvavimo kapitalo rinkoje skatinimo iniciatyva atitinka Lietuvos prioritetus kapitalo rinkų srityje. Lietuvos Respublikos Vyriausybė didelį dėmesį skiria Lietuvos kapitalo rinkos skatinimui bei imasi konkrečių veiksmų.	M. Maldeikis, V. Ažuolas (BFK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (BFK)	Aktuali

					poveikio vertinimą, 2023 m. I ketv.).			ES iniciatyva bus siekiama užtikrinti, kad neprofesionalieji investuotojai galėtų visapusiškai naudotis kapitalo rinkų teikiamais privalumais, jose aktyviau dalyvauti prisidedant prie ekonomikos augimo, bet kartu būtų užtikrinta tinkama jų interesų apsauga.			
25.		27.	Socialinės ekonomikos dokumentų rinkinys	T/N	a) Tarybos rekomendacija dėl socialinės ekonomikos bendrųjų sąlygų plėtojimo (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.); b) Teisėkūros iniciatyvos dėl asociacijų tarpvalstybinės veiklos (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 114 straipsnis, 2023 m. II ketv., atitinka SESV 225 straipsnio rezoliuciją P9_TA(2022)0044, 2023 m. III ketv.) „Statutas Europos tarpvalstybinės asociacijoms ir ne pelno siekiančioms organizacijoms“	Aktuali	Aktuali (SRDK)	Lietuva palaiko numatytas veiklas, kurios dera su Lietuvos strateginiais tikslais kurti ir stiprinti piliečių dalyvavimą. 2023 m. planuojama stiprinti socialinių iniciatyvų išbandymą, per socialines obligacijas vykdyti jaunimo palydėjimo programą ir užsieniečių integracijos programą. Plėtosime Europos socialinių inovacijų kompetencijų centrą Lietuvoje, kuris padės vykdyti programą.	A. Jakavonytė G. Kinduryš (SRDK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (SRDK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (SRDK)	Aktuali
26.		28.	Geresnių stažuotių skatinimas	T/N	Sustiprinta stažuotių kokybės sistema (ne teisėkūros ir (arba) teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Labai aktuali (ŠMK)	Lietuva pritaria EK iniciatyvai nustatyti reikalavimus, skirtus pagerinti stažuotių kokybę. Siektina, kad stažuotojams kokybiškos stažuotės leistų efektyviau įgyti ar patobulinti stažuotių metu numatytas kompetencijas, sėkmingai integruotis į savo švietimo įstaigų bendruomenes, stažuotių rezultatai geriau atitiktų stažuotių tikslus, stažuotių dalyvių lūkesčius ir poreikius.	R. Morkūnaitė-Mikulėnienė (ŠMK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŠMK) Ne (dėl ne teisėkūros procedūra priimamo akto) (ŠMK)	Labai aktuali

27.		29.	Konkurencingas ir efektyvus oro uostų pajėgumų naudojimas	T	Oro uosto laiko tarpų reglamento persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 100 (2) straipsnis, 2023 m. III ketv.	Nelabai aktuali	Aktuali (EKK)	Lietuvai tai nėra aktualus pasiūlymas, kadangi Lietuvos oro uostuose nėra taikomos laiko tarpų taisyklės.	A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK)	Aktuali
Pasaulyje stipresnė Europa											
28.		31.	Santykiai su Lotynų Amerikos ir Karibų regiono šalimis	N	Bendras komunikatas dėl naujos Lotynų Amerikos ir Karibų darbotvarkės (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Aktuali (URK)	Pritariame, kad būtų atgaivinami ir gilinami ES santykiai su Lotynų Amerika ir Karibais. Šis bendras komunikatas – didesnio ES plano atgaivinti santykius su Lotynų Amerika ir Karibais dalis. Plane – aukščiausio ir aukšto lygio ir teminiai susitikimai 2022-2023 metais. 2023 metų antrąjį pusmetį per Ispanijos pirmininkavimą ES Taryboje planuojama surengti ES bei Lotynų Amerikos ir Karibų šalių vadovų susitikimą. Tarptautinės politikos ir saugumo požiūriu svarbu išsaugoti dalinę ir trapią bendrystę su šiuo regionu dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą, šią bendrystę stiprinti ir plėtoti. Svarbus ES indėlis į taikos ir stabilumo procesus regione, verslo ryšiai atkuriant ekonomiką po pandemijos, bendradarbiavimas technologijų ir skaitmeninimo srityse, kova su klimato kaita, bendradarbiavimas mokesčių klausimais, kultūros ryšiai, švietimo (studentų ir dėstytojų) bei mokslininkų mainai, jaunimo bendradarbiavimas ir patirties mainai.	M. Matijošaitis, A. Ažubalis, R. Miliūtė (URK)	Ne (URK)	Aktuali
29.		32.	Jūrų saugumas	N	Bendras komunikatas dėl ES jūrų saugumo strategijos atnaujinimo (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. I ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (NSGK)	Teigiamai vertiname siekį atnaujinti ES jūrų saugumo strategiją. Strategijoje minimos Lietuvai svarbios temos, tokios kaip tarptautinės teisės viršenybė, navigacijos laisvė ir sauga, uostų sauga, paskandinti cheminiai ginklai, kritinės infrastruktūros apsauga ir daug kitų, kurios tapo dar aktualesnės Rusijos agresijos prieš Ukrainą kontekste. Būtina	V. Rakutis (NSGK)	Ne (NSGK)	Labai aktuali

								stiprinti ES ir NATO bendradarbiavimą dėl jūrinės infrastruktūros objektų apsaugos ir atgrasymo.			
30.		33.	Geras valdymas	T	Sankcijų už korupciją sistemos nustatymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Aktuali	Labai aktuali (URK)	Lietuva nuosekliai remia korupcijos sankcionavimo poreikį ir yra siūlusi įtraukti korupcijos kriterijų į naujausiai įkurtą ES globalių žmogaus teisių (EUGHR) sankcijų režimą, tačiau tuo metu buvo prieštaraujančių ES valstybių narių. Esame lankstūs, ar būtų pildomas EUGHR sankcijų režimas, ar kuriamas teminis sankcijų režimas, remiantis aiškiais teisiniais parametrais. EK pirmininkė Ursula von der Leyen š. m. metinėje kalboje informavo, kad EK pristatys priemones įtraukti korupciją į ES žmogaus teisių sankcijų režimą, tačiau diskusija dėl sankcijų už šalies vykdomą korupciją ES užsienio politikos srityje vyksta jau daug metų. Tarybos Relex darbo grupė pasiūlyti 3 scenarijai dėl korupcijos sankcijų: 1) papildyti ES globalių žmogaus teisių sankcijų režimą; 2) sukurti naują režimą arba 3) korupcijos kriterijumi pagal poreikį pildyti atskirus regioninius šalių sankcijų režimus, vieningos nuomonės neprieita. Europos Parlamentas š. m. vasario mėn. pasisakė dėl ES korupcijos sankcijų režimo. JK ir JAV turi korupcijos sankcijos režimus. Korupcijos kriterijumi papildytas regioninis Libano sankcijų režimas, taip pat remiantis korupcijos elementu tam tikriems asmenims ES taiko sankcijas už Ukrainos valstybės turto iššvaistymą.	Ž. Pavilionis, G. Surplys (URK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (URK)	Labai aktuali
Europinės gyvensenos propagavimas											
31.		34.	Psichikos sveikata	N	Visapusiškas požiūris į psichikos sveikatą (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (SRK) Labai aktuali (ŽTK)	COVID-19 pandemijos neigiamas poveikis visuomenės psichikos sveikatai išlieka, ypatingai jaunų žmonių grupėje. Karas Ukrainoje lėmė, kad visai Europai kyla iššūkis priimti ir tinkamai pasirūpinti karo pabėgėliais,	A. Veryga (SRK) A. Navickas A. Valinskas	Ne (SRK) Ne (ŽTK)	Labai aktuali

								kurie dažnai patiria psichologines traumas ir jiems reikalinga visapusiška pagalba rūpinantis jų psichikos sveikata. Psichikos sveikatos tema yra Lietuvos prioritetinga interesų sritis, kurioje įgyvendinami ambicingi pokyčiai tiek asmens, tiek visuomenės psichikos sveikatos temose.	(ŽTK)		
32.		35.	Teisėta migracija	T/N	Trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijos pripažinimas (ne teisėkūros ir (arba) teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (ŠMK) Aktuali (EKK) Aktuali (ERK)	Karo Ukrainoje kontekste pritariame Igdūžių ir talentų paketą papildančiai Komisijos iniciatyvai, kuri ne tik paspartins veiksmingą ir abipusiai naudingą teisėtą migraciją į Europą, bet ir sudarys palankesnes sąlygas čia įsidarbinti nuo karo bėgantiems ukrainiečiams.	R. Morkūnaitė-Mikulėnienė (ŠMK) A.Bagdonas, A.Nekrošius, G.Paluckas (EKK) A. Lydeka G. Surplys (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŠMK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (EKK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	Aktuali
33.		36.	Atspari Šengeno erdvė	T	Kelionės dokumentų skaitmeninimas ir kelionių palengvinimas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktai, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Aktuali (URK) Aktuali (TTK) Aktuali (ERK)	Palankiai vertiname būsimą pasiūlymą, kurio pagalba palengvėtų ES piliečių judėjimas Šengeno erdvėje ir iš jos, tiek darbo, tiek turizmo tikslais. Tai prisidės ir prie ES piliečių patogesnio laisvo judėjimo teisės keliaujant Šengeno erdvėje užtikrinimo. Tikėtina, kad iniciatyva ir siūlomos diegti technologijos padidins saugumą, sudarys sąlygas sklandžiau keliauti ir palengvins procesus pasienyje – nuo sienų kontrolės iki įlaipinimo. Skaitmenizavimas taip pat turėtų pagerinti kovos su dokumentų klastojimu priemonės ir efektyvumą. Pritariame, kad ši iniciatyva kartu su EK pasiūlymu dėl vizų išdavimo procedūros skaitmeninimo padeda toliau plėtoti skaitmenines sienas. Taip pat esame įsitikinę, kad labai svarbu užtikrinti, kad skaitmeninių	A. Ažubalis R. Miliūtė (URK) S. Šedbaras, A. Širinskienė, J. Sabatauskas, G. Landsbergis (TTK) A. Ažubalis J. Jarutis (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (URK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (TTK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	Aktuali

								kelionės dokumentų saugumo lygis būtų ne žemesnis nei atitinkamų fizinių dokumentų.			
34.		37.	Kova su seksualine prievarta prieš vaikus	T	Kovos su seksualine prievarta prieš vaikus direktyvos persvarstymas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 82 straipsnio 2 dalis ir 83 straipsnio 1 dalis, 2023 m. III ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (TTK) Labai aktuali (ŽTK)	Pritariame, kad direktyvą reikia peržiūrėti, nes nuo 2011 m., kai buvo priimta direktyva, keitimasis informacija su valstybėmis narėmis išryškino problemas, kurių gali nepavykti išspręsti pagal esamą teisinę sistemą, taip pat valstybių narių požiūrių skirtumus, kurie gali trukdyti bendradarbiavimui ir veiksmingam požiūriui į tokius nusikaltimus. Sutinkame, kad šiuo metu įvyko reikšmingų technologinių pokyčių ir eksponentiškai išaugo dalijimasis internetu ir bendravimas. Direktyvoje įtrauktų nuostatų dėl prevencijos, kad vaikas netaptų auka ir neleistų asmeniui (pakartotinai) nusikalsti prieš vaikus, įgyvendinimas yra fragmentiškas ir nepakankamas, todėl nėra veiksmingos. Pritariame siūlymams daugiau dėmesio skirti pastangoms teikti paramą ir pagalbą aukoms.	S. Šedbaras, A. Širinskienė, J. Sabatauskas, G. Landsbergis (TTK) A. Navickas V. Bakas A. Valinskas (ŽTK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (TTK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŽTK)	Labai aktuali
35.		39.	Mobilumas mokymosi tikslais	N	Tarybos rekomendacija dėl atnaujintos mobilumo mokymosi tikslais sistemos (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, SESV 165, 166 ir 292 straipsniai, 2023 m. III ketv.).	Aktuali	Labai aktuali (ŠMK)	Lietuva sveikina planuojamą iniciatyvą atnaujinti dabartiniu metu ES taikomą mobilumo mokymosi tikslais sistemą, siekiant suteikti studentams daugiau galimybių dalyvauti skirtingose švietimo sistemose, didinti mobilumo prieinamumą, gerinti švietimo kokybę, skatinti keitimąsi gerosiomis patirtimis ir praktikomis švietimo ir mokymo srityse.	R. Morkūnaitė-Mikulėnienė (ŠMK)	Ne (ŠMK)	Labai aktuali
36.		40.	Prevencijos dokumentų rinkinys	N	a) Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų persvarstymas (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, SESV 153, 168 ir 292 straipsniai, 2023 m. III ketv.);	Nelabai aktuali (a) Aktuali (b)	Aktuali (b) (SRK)	a) Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos, kurioje nerūkoma, peržiūra: Lietuva šioje srityje yra gerokai pažengusi, palyginus su kitomis ES šalimis (neseniai pakeistas įstatymas su praplėstu nerūkymo vietų sąrašu). b) Tarybos rekomendacija dėl skiepų, mažinančių riziką susirgti vėžiu: tarptautinių	A. Veryga (SRK)	Ne (SRK)	Neaktuali (a) iniciatyva) Aktuali (b) iniciatyva)

							b) Tarybos rekomendacija dėl vėžio rūšių, kurioms kelias užkertamas vakcinomis (ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, SESV 168 ir 292 straipsniai, 2023 m. III ketv.).				organizacijų duomenimis vienas svarbiausių rizikos veiksnių, sąlygojančių gimdos kaklelio vėžio išsivystymą – žmogaus papilomos viruso (ŽPV) infekcija. 99 proc. gimdos kaklelio vėžio atvejų yra susiję su genitaline ŽPV infekcija. Du ŽPV tipai (16 ir 18) sukelia apie 70 % gimdos kaklelio ikivėžinių susirgimų. Šiuo metu Lietuvoje skiepijama nuo šių ŽPV tipų. Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. nuo ŽPV infekcijos skiepijamos 11 metų mergaitės. 2022 m. priimtas sprendimas Lietuvoje naudoti devynvalentę ŽPV vakciną ir ja vakcinuoti ne tik mergaites, bet ir berniukus. Skiepijimų ŽPV vakcina aprėptys Lietuvoje mažėja: 2019 m. buvo 63,36 proc., 2020 m. – 61,64 proc., 2021 – 60,71 proc.			
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Naujas postūmis Europos demokratijai

37.		41.	Demokratijos gynybos dokumentų rinkinys	T/N	Demokratijos gynimo dokumentų rinkinys, įskaitant iniciatyvą dėl ES demokratinės erdvės apsaugos nuo paslėptos užsienio įtakos (teisėkūros arba ne teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. II ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (TTK) Labai aktuali (NSGK) Labai aktuali (ATK) Labai aktuali (URK) Labai aktuali (ŽTK) Labai aktuali (ERK)	Teigiamai vertiname siekį stiprinti demokratinį sistemų atsparumą dezinformacijai, korupcijai ir išorės veiksnių įtakai. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas, kad būtų užkirstas kelias autoritarinių režimų pastangoms priešinti visuomenės ir skleisti naratyvus, kurie prieštarauja nacionalinio saugumo interesams, kištis į ES valstybės narės vidaus politikos reikalus per neskaidrius žiniasklaidos ar kitus kanalus, įskaitant ir švietimo institucijas. Papildomų rizikų susijusių su išorės įtaka Lietuvos demokratinėi sistemai aktualumas išskyla priėmus naująjį Politinių organizacijų įstatymą, suteikiantį teisę politinėms partijoms steigti analitinius centrus, kuriuos gali finansuoti ES ar NATO šalyse įsteigti politiniai fondai. Tai gali kelti grėsmių, nes ES ir NATO šalys taiko skirtingus saugumo standartus politinių fondų patikimumui vertinti, todėl palaikome EK iniciatyvą ir siūlome ES lygmeniu inicijuoti vieningo politinių fondų patikimumo (atsižvelgiant ir į ES taikomą	S. Šedbaras, A. Širinskienė, J. Sabatauskas, G. Landsbergis (TTK) L. Kasčiūnas (NSGK) R. Lopata, L. Savickas (ATK) A. Lydeka, G. Surplys (URK) E. Gentvilas, V. Bakas (ŽTK) A. Lydeka, G. Surplys (ERK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (TTK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (NSGK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ATK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (URK)	Labai aktuali
-----	--	-----	--	-----	--	---------------	--	---	---	--	----------------------

								sankcijų sistemą) standarto, įskaitant finansinės atskaitomybės standartus, įsteigimą. Remiame su būsimu paketu susijusias jau 2022 m. pateiktas iniciatyvas dėl skaidresnio europinių politinių partijų reglamentavimo bei politinės reklamos reguliavimo. Teigiamai vertiname, kad Taryba derybose su Europos Parlamentu siekia kuo labiau apriboti galimybes Europos politines partijas ir fondus finansuoti iš trečiųjų šalių.		Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŽTK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ERK)	
38.		42.	Kovos su korupcija dokumentų rinkinys	T	Kovos su korupcija teisės aktų sistemos atnaujinimas (teisėkūros procedūra priimamas aktas, 2023 m. III ketv.).	Labai aktuali	Labai aktuali (TTK)	Lietuva palankiai vertina iniciatyvą, kurios aktualumas paaiškės EK pateikus konkrečius siūlymus.	S. Šedbaras, A. Širinskienė, J. Sabatauskas, G. Landsbergis (TTK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (TTK)	Labai aktuali
39.		43.	Neįgaliųjų teisės	T	Europos neįgaliojo kortelė (teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, 2023 m. IV ketv.).	Aktuali	Aktuali (SRDK) Aktuali (ŽTK)	ES asmens su negalia kortelė šiems asmenims suteiktą galimybę naudotis lengvatomis ir lengvatinėmis paslaugų teikimo sąlygomis, siekiant supaprastinti laisvą judėjimą ir vienodas galimybes naudotis paslaugomis tarpvalstybiniu mastu. Šiuo metu asmens su negalia statuso tarpusavio pripažinimo sistemos ES valstybėse narėse nėra. Kiekviena valstybė narė negalią nustato remiantis nacionaliniuose teisės aktuose nustatytais kriterijais. Todėl pasiūlyme bus svarbu aiškiai apibrėžti ES neįgaliojo kortelės turėtojo teises, t. y. kokiose srityse ji galios.	M. Ošmianskienė L. Kukuraitis (SRDK) A. Valinskas V. Bakas (ŽTK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (SRDK) Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŽTK)	Aktuali
REFIT iniciatyvos											
40.		8.	Alternatyvaus ginčų sprendimo ir elektroninio ginčų sprendimo sistemos peržiūra siekiant pagerinti vartotojų teisės aktų vykdymą	T	(Teisėkūros procedūra priimamas aktas, įskaitant poveikio vertinimą, SESV 114 straipsnis, 2023 m. II ketv.)		Aktuali (ŽTK)	Tvirta alternatyvaus ginčų sprendimo sistema sudarys sąlygas vartotojams ir įmonėms greitai ir nebrangiai spręsti ginčus neteismine tvarka. Pandemijos metu padidėjęs pirkimo internetu mastas parodė, kad yra galimybių apskritai supaprastinti procedūras, visų pirma tarpvalstybiniuose ginčuose, ir taikyti ekonomiškai efektyvias priemones, pvz., dažniau naudoti skaitmenines priemones ir kolektyvinius alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus. Šia iniciatyva siekiama	T. V. Raskevičius D. Kepenis (ŽTK)	Taip (svarstant teisėkūros iniciatyvą) (ŽTK)	Aktuali

			(REFIT)					modernizuoti alternatyvaus ginčų sprendimo sistemą atsižvelgiant į sparčią interneto rinkų ir reklamos plėtrą bei poreikį užtikrinti, kad vartotojai galėtų naudotis sąžiningomis, neutraliomis ir veiksmingomis ginčų sprendimo sistemomis. Iniciatyva prisidės prie veiksmingesnės vartotojų teisių apsaugos.			
--	--	--	---------	--	--	--	--	--	--	--	--

10. Komiteto narių (ne mažiau kaip 3) atskiroji nuomonė:

Europos reikalų komiteto pirmininkė

Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas

Žygimantas Pavilionis

Tekste naudojamos santrumpos:

AAK – Seimo Aplinkos apsaugos komitetas
ADK – Seimo Audito komitetas
ATK – Seimo Ateities komitetas
BFK – Seimo Biudžeto ir finansų komitetas
ERK – Seimo Europos reikalų komitetas
KRK – Seimo Kaimo reikalų komitetas
SRDK – Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas
ŠMK – Seimo Švietimo ir mokslo komitetas
ŽTK – Seimo Žmogaus teisių komitetas

EKK – Seimo Ekonomikos komitetas
NSGK – Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas
SRK – Seimo Sveikatos reikalų komitetas
TTK – Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas
URK – Užsienio reikalų komitetas
VVSK – Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas

Europos reikalų komiteto biuro patarėja Simona Jankauskaitė